

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

Номер 2608

23.11.2020 г.

Град София

Апелативен съд - София

4-ти граждански

На 23.11.2020 година в закрито заседание в следния състав:

Председател:

Нели Куцкова

Членове:

Яна Вълдобрева

Мария Яначкова

като разгледа докладваното от Нели Куцкова Въззивно частно гражданско дело № 20201000503643 по описа за 2020 година

Производството е образувано по частната жалба на ищцата З. А. Б. , подадена срещу определение на Софийския градски съд, I ГО, 4 състав, постановено на 16.07.2020 г. по гр. дело № 8107/2019 г., с което производството пред градския съд е прекратено и делото е изпратено по компетентност на Административен съд – София-град.

В частната жалба се излагат подробни съображения, че спорът следва да бъде разглеждан по реда на ЗОДОВ, а не по реда на чл.49 от ЗЗД – въпреки че градският съд не е приел, че приложим е ЗЗД. Поддържа се, че искът е предявен солидарно срещу ответниците БНБ и Народно събрание и понеже Народното събрание не е административен орган, а отговорността е солидарна, компетентен да разгледа спора е гражданският съд – в случая СГС. В частната жалба са цитирани множество решения на ЕСПЧ и СЕС, които не подлежат на обсъждане в настоящото производство.

Иска се отмяна на обжалваното определение и връщане на делото за разглеждането му от Софийския градски съд.

Софийският апелативен съд намира следното:

Частната жалба е допустима – подадена е при спазване на срока по чл.275, ал.1 от ГПК, от активно легитимирана страна – ищца по делото.

По основателността на частната жалба въззивният съд намира следното: Основният спорен въпрос в настоящото производство е, кой е компетентният съд, който следва да разгледа исковете, предявени от ищцата Б.. За да се произнесе по този

въпрос, е необходимо исковата молба да бъде редовна.

Софийският градски съд е бил сезиран с исковата молба на З. Б., с която ищцата претендира заплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди, които е претърпяла в резултат от действията/бездействията на държавни органи. В исковата молба и в частната жалба се цитират множество източници на европейското право, богатата практика на СЕС, но не са изложени основни съображения относно субективното съединяване на осъдителните искове. Исковата претенция е насочена срещу ответниците Народно събрание на Република България и Българска народна банка, без да е изрично посочено, дали претенциите са предявени кумулативно или евентуално; дали отговорността на ответниците е солидарна или разделна и ако е солидарна, какво е основанието за възникване на солидарността по смисъла на чл.121 от ЗЗД. Твърдения за солидарна отговорност се съдържат едва в частната жалба, което само по себе си не може да отстрани нередовността на исковата молба.

Съгласно постоянната практика на Съда на ЕС, отговорност на държавата за вреди, причинени на частноправните субекти вследствие нарушения на правото на Съюза, може да възникне независимо от това, кой е публичният орган, извършил нарушението, съответно независимо от вида нарушението – било то неправилно транспонирана директива или поддържане в сила на национална правна норма, която противоречи на правото на ЕС или решение на национална юрисдикция, която се произнася като последна инстанция в противоречие с правото на ЕС /Решения по делата [C-6/90](#) и [C-9/90](#), [C-46/93](#) и [C-48/93](#), [C-5/94](#), [C-224/01](#), [C-160/14](#), [C-173/03](#)/.

В изброените решения на СЕС трайно и непротиворечиво се определят три условия, при които увредените частноправни субекти имат право на обезщетение, а именно: нарушената правна норма да предоставя права на частноправните субекти, нарушението да е достатъчно съществено и да съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната вреда. Съдебната практика е изработила и критерии, по които се преценява дали е налице достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС.

Освен това, съгласно [чл. 47 от Хартата на основните права на ЕС](#), всеки има право неговото дело да бъде гледано справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, предварително създаден със закон. Съгласно принципите на равностойност и ефективност, изведени в практика на СЕС, процесуалните правила относно съдебните производства, предназначени да гарантират защитата на правата, които страните в процеса черпят от общностното право, не трябва да бъдат по-неблагоприятни от тези, които уреждат подобни вътрешноправни съдебни

производства и не трябва да правят практически невъзможно или изключително трудно упражняването на правата, предоставени от общностния правен ред. Както чл. 47 от Хартата, така и принципите на равностойност и ефективност трябва да бъдат съобразени при преценката на приложимите процесуални предпоставки, свързани с упражняване правото на обезщетение на вреди, причинени от държавата в резултат от нарушаване на правото на ЕС.

За да бъде разгледан такъв спор от националния съд, при спазване на всички цитирани по-горе принципи на европейското право, е необходимо националният съд да е бил сезиран с редовна искова молба, отговаряща на изискванията на чл. 127 от ГПК.

В настоящия случай исквата претенция срещу БНБ подлежи на разглеждане от административен съд, тъй като националната банка е административен орган. В тази връзка следва да бъде съобразена практиката по спорове за определяне на компетентният съд при искове, насочени срещу БНБ за нарушения на общностното право. Твърденията в исквата молба сочат, че ищцата е била вложител в КТБ АД и е претърпяла имуществени и неимуществени вреди от противоправно действие и бездействие на БНБ в качеството ѝ на орган, осъществяващ банков надзор. Когато вредите са причинени при или по повод изпълнение на административна дейност, компетентни са административните съдилища. Съгласно [чл. 2, ал. 6 от ЗБНБ](#) и [чл. 79, ал. 1 от ЗКИ](#), БНБ е орган, натоварен с изключителната компетентност за упражняване на надзор на банките по смисъла на [чл. 4, § I, т. 40 от Регламент /ЕС/ 575/2013](#) г. на Европейския парламент и Съвета от 25.06.2013 г. Банката осъществява властнически правомощия, тъй като разполага с решаващи, регулиращи и санкциониращи функции спрямо дейността на банковите акционерни дружества, поради което тази дейност следва да се приеме за административна по своя характер. БНБ е компетентният орган, който следва да установи "неналичен депозит" по [чл. 1, т. 3, б \(i\) от Директива 94/19/ЕО](#) на Европейския парламент и Съвета от 30.05.1994 г. и да осигури своевременно изплащане на гарантираните депозити.

Искът срещу Народното събрание обаче подлежи на разглеждане от гражданския съд. Претенцията срещу законодателния орган е обоснована с твърдението, че ищцата е претърпяла вреди в резултат от бездействието за транспониране на [Директива 2013/36/ЕС](#) в срок. Народното събрание на Република България няма качеството на административен орган, а по силата на [чл. 2, ал. 2, т. 1 от АПК](#) постановените от него актове са изключени от приложното поле на [АПК](#).

В случая исковете са предявени преди изменението на [ЗОДОВ](#) и [АПК](#) /ДВ бр. 94 от 29.11.2019 г./, с които изрично в националното право се въведе ред за разглеждане на исковете за обезщетения за вреди, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, като се предвиди за имуществената отговорност и за

допустимостта на иска да се прилагат стандартите на извъндоговорната отговорност на държавата за нарушение на правото на Европейския съюз – [чл. 2в ЗОДОВ](#) и [чл. 203, ал. 3 АПК](#). Към момента на подаване на исковата молба процесуалният ред за разглеждане на искове за обезщетение, предявени срещу административен орган и друг такъв, който не е административен, не е бил законово уреден.

При липсата на изрична правна уредба, първоинстанционният съд следва да прецени, кой е компетентният съд да разгледа спора – административният или гражданският. Тази преценка може да бъде извършена, едва след като ищцата уточни как е съединила осъдителните си искове и съдът е следвало да ѝ даде указания за отстраняване на тази нередовност. Поради това въззивният съд намира, че СГС се е произнесъл по въпроса за компетентността преждевременно, по нередовна искова молба.

С оглед на горното, въззивният съд намира, че обжалваното определение следва да бъде отменено, а делото – върнато на СГС за продължаване на процесуалните действия, при съобразяване на мотивите на настоящото определение.

При проучване на исковата молба въззивният съд констатира в нея и други непълноти и неясноти, които обаче не подлежат на обсъждане в настоящото производство по частната жалба, а за които е длъжен да следи първоинстанционният съд. Наложително е обаче да се посочи, че в подадената искова молба липсват страници № 25 и № 26. Само по себе си това обстоятелство не представлява нередовност, а очевидно се дължи на технически пропуск. Този пропуск обаче не позволява на съда да проследи логиката на изложението и подлежи на коригиране.

Воден от горното, Софийският апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение № 11284/16.07.2020 Г. на Софийския градски съд, I ГО, 4 състав, постановено на 16.07.2020 г. по гр. дело № 8107/2019 г.

ВРЪЩА делото на Софийския градски съд за продължаване на процесуалните действия – при съобразяване на мотивите на настоящото определение

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____